

mig at behøve nogen større Udvikling, for at kunne blive virkelig anvendelige, det er deels § 2 der lyder saaledes: „Ligeledes skal Sogneforstanderskabet, naar Nogen, som paa lovlige Maade ernærer sig i Sognedistriktet bliver trængende til Huusly sammesteds, og Forstanderskabet ikke paa anden Maade kan forskaffe samme Huus for den i Egnen sædvanlige Betaling, være berettiget til at fordrø mod fuldstændig Vederlag, Jord udlagt til Opførelse af de fornødne Boliger for deslige huusvilde Personer,“ og deels § 3 hvor der omtales, hvorledes man skal finde Byggepladserne, og hvis Bestemmelser forekommer mig ligeledes at være utilstrækkelige. Vel blev der ved Lovens Behandling erklæret af den ærede Indenrigsminister, at han holdt sig overbevist om, at ved de Instruxer, han vilde give Amtmændene i Overensstemmelse med den her omtalte Forordning, vilde den være tilstrækkelig, for at naae sit Maal; men jeg stude næsten troe, at naar den ærede Minister overveier de forskellige Tilfælde, som ere forekomne ham siden, og jeg kan siige mange, som jeg er bleven bekjendt med, saa vil han selv komme til den Overbeviisning, haaber jeg, at det vil være meget vanskeligt, uden stærkere Lovbestemmelser at naae Maalet. Der er vist Mange i Thinget, som troe, at de Tilfælde, som her kan komme i Betragtning vilde være faa, og at dette vilde være urigtigt at udgive en Lov for saa faa Tilfælde; men jeg maa have den Ære at gjøre opmærksom paa, at dette ikke er saaledes, og jeg troer en ganske stimpel Betragtning af Forholdene, saaledes som de ere fremgaaede just af den hele Udvikling vort Landbovesen har faaet, og de Forandringer der ere foregaaede i den senere Tid, jeg siger, at en Betragtning af disse Forhold vil bringe det ærede Ting til at indsee, at Tilfældene ere mange, og ville i den nærmest liggende Tid endnu blive mange flere. Jeg maa først gjøre opmærksom paa, at man efterhaanden er kommen ganske bort fra den Sædvane, og i visse Tilfælde fra de lovlige Bestemmelser, ifølge hvilken Husene ikke kunne nedbrydes, og Husene skulle gives i Fæste. Man vil erindre, at der oprindeligt har været Bestemmelser for, og endnu meget mere Sæd-

vane for, at alle de Huse, som vare byggede paa nedlagte Bøndergaardes Jorder, eller som, efterat have været jordløse Huse, have faaet deres Jordtilliggende derfra, ligesom de Huse, — og deres Antal er ikke ringe, — der vare blevne udlagte for, som man dengang kaldte det Soldaterhuse, for at de Børn, som fødtes af de Mænd, som vare bosatte i disse Huse, skulle overtage den Børnepligt, hvorfor den Mand frigjorde sig, der byggede Husene og udlagde Jorder dertil, man vil erindre, siger jeg, at der oprindeligt har været Bestemmelser for, at disse Huse skulle vedblive at bestaae som Fæstehuse og ikke kunne nedbrydes, og Jorden ikke toges til andet Brug. Man vil ogsaa, naar man gaaer Anordningerne igjennem om Børnepligten fra den Tid, see hvor mange Fordele der blev tilfagt de Bønderkarle, som bleve udfrevne, og det netop med Hensyn til den lettede Afgang, som skulde gives dem til Huusly for dem og deres Familier, naar de kom hjem; men fra alle disse forskellige Bestemmelser ere vi komne saavidt, og maatte komme saavidt, naar vi see Domsacter fremstaae, hvorved en Mand, der har overtraadt Landbolovgivningingen, kan derved, at han har gjort det vitterligt og offentligt, uden at lægge Skjul derpaa, ikke betragtes som den, der har begaaet det, — ere vi komne saavidt, siger jeg, at al den Sikkerhed, som i saa Henseende er givet, er falden bort. Jeg har endnu ikke truffet Nogen, som var alvorlig fattet paa at forhindre et Huses Nedbrydelse; og jeg har henvendt mig til forskellige Myndigheder og spurgt dem, om de ikke antog, at man maatte kunne gjøre Indsigelse imod, at det eller det Huus, som var bygget paa Bønderjord eller som havde den Oprindelse jeg her har omtalt, blev nedrevet; men man har svaret mig, at man ikke kunde gjøre noget. Man kunde jo gjerne gjøre Indsigelse derimod, har man svaret mig, man kunde forsøge derpaa for Domsstolene, men Ingen har givet mig Haab om at det skulde blive anderledes, og jeg for min Part havde saalidt Haab iforveien, om at det skulde blive anderledes, at jeg vistnok ikke kunde tilraade Nogen at gaae den Vej. Senere er der kommet Anordninger ud, som havde den Hensigt at hjælpe paa den arbejdende